

Aan de leden van de
verenigde vergadering

V.V: 23 april 2008
Agendapuntnr. 10
Onderwerp Integraal plan Kralingse plas incl. waterbodemsanering

Datum 18 maart 2008
Bijlagen

1. Inleiding

In september 2007 heeft u ingestemd met het voorstel om de waterbodemsanering en onderdelen van het integrale plan voor verbetering van de waterkwaliteit van de Kralingse Plas voor te bereiden.

In samenwerking met de (deel)gemeente en provincie is een gezamenlijk plan opgesteld. Met betrekking tot de waterbodemsanering kiest de provincie ervoor deze in een sobere variant uit te voeren. De (deel)gemeente wil een iets uitgebreidere variant. In dit voorstel wordt de strategie voor de uitvoering van het integrale plan uitgewerkt en het door HHSK uit te voeren deel voorgelegd.

2. Voorstel

Wij stellen U voor een krediet van € 1,2 miljoen beschikbaar te stellen voor de voorbereiding en uitvoering van de waterbodemsanering en een aantal maatregelen van het integrale plan voor verbetering van de waterkwaliteit in de Kralingse plas zoals in dit voorstel uitgewerkt. Dit besluit onder voorwaarde dat de provincie een beschikking afgeeft voor het uitvoeren van de waterbodemsanering en daar de wbb-middelen (wet bodembescherming) voor beschikbaar stelt.

3. Achtergrondinformatie

In het najaar van 2007 zijn er drie varianten opgesteld voor de waterbodemsanering:

1. Een variant waarbij alle klasse 3 en klasse 4 slib verwijderd zou worden (met ca 140.000 m³ slib, ca. 9 miljoen euro);
2. Een variant waarbij de klasse 4 slib slechts gedeeltelijk zou worden verwijderd, de klasse 3 niet, en de verontreinigde locaties verder zouden worden afgedekt met zand (ca 16.000 m³ slib, ca 4.7 milj. euro);
3. Een tussen variant waarbij ook op de recreatie locaties meer klasse 4 slib verwijderd zou worden (ca 47.000 m³, ca. 5.7 milj. euro).

De kosten voor het saneringsdeel van het integrale plan worden voor 90% vergoed door de Wbb-gelden van het ministerie van VROM (via de provincie), de overige 10% moeten door HHSK betaald worden.

In het overleg tussen provincie, (deel)gemeente en HHSK is vastgesteld dat de eerste variant niet kosteneffectief is. HHSK heeft zich vanuit waterkwaliteit op het standpunt gesteld dat de sobere variant (2) voldoende is. De gemeente en deelgemeente kozen voor de tussenvariant (3), mede gezien de historie van de sanering van de voormalige locatie van de gasfabriek in Kralingen.

In de sobere variant (2) wordt zo veel mogelijk verontreinigd slib in de plas geïsoleerd met een laag zand. De werkwijze is dezelfde als die in een deel van de Bergse Plassen is

uitgevoerd en de ervaringen zijn goed. Daar is een laag van minimaal 25 cm op het verontreinigde slib gelegd. Bij de uitvoering van het zogenaamde nazorgplan blijkt dat de zandlaag goed in stand blijft. In de Kralingse plas hoeft slechts over een geringe oppervlakte slib verwijderd te worden, namelijk daar waar anders de plas lokaal, in de jachthavens, na afdekken met zand te ondiep zou worden voor de recreatievaart. Uiteindelijk zal er ca. 16.000 m³ verontreinigd materiaal verwijderd worden. Het aanbrengen van een zandlaag in de gehele plas was in het integrale plan al voorzien en is ook noodzakelijk voor de te bereiken waterkwaliteit i.v.m. met de nalevering van nutriënten uit de waterbodem.

De gemeente en deelgemeente geven de voorkeur aan een andere gebiedsaanpak, de tussenvariant (3): geïsoleerde verontreiniging alleen in het zuidelijk deel van de plas en de plas verder schoon. Hierbij appelleert de (deel)gemeente met name aan de beleving van de burger en dat zo een overzichtelijke situatie ontstaat. In een gezamenlijke brief, van de gemeente, deelgemeente en HHSK, is de provincie Zuid-Holland gevraagd om de uitgebreidere variant te ondersteunen, vanuit het oogpunt van maatschappelijk draagvlak. Het antwoord hierop was helaas negatief. Dus op dit moment wordt er vanuit gegaan dat de sobere variant wordt uitgevoerd.

Het integrale plan verandert niet door deze wijze van uitvoering van de waterbodemsanering. Het pakket van maatregelen is:

- optimaliseren peilbeheer;
- afleiden kwelsloot;
- defosfateren inlaatwater
- inlaat via helofytenfilter
- afdekken van de waterbodem met zand
- inrichten oevers/moeraszones
- verondiepen delen van de plas
- reductie visstand
- aanleg vispassage
- plaatsen windmolen

In het integrale plan zijn de maatregelen op hoofdlijnen ingevuld met het oog op het effect. In een volgende fase zal de technische realisatie van de verschillende maatregelen nader uitgewerkt moeten worden. Het uiteindelijke doel is te komen tot een plas met water waarin de waterkwaliteit zichtbaar en meetbaar verbeterd is.

Aangezien er op dit moment niet voldoende middelen beschikbaar zijn om alle maatregelen in één keer uit te voeren en er nog geen duidelijkheid is over de definitieve verdeling van de kosten onder de partners wordt er een strategisch pakket van maatregelen voorgesteld waardoor tijdig een beroep gedaan kan worden op de saneringssubsidie en dat op een later tijdstip geheel afgerond kan worden. Hiervoor zijn verschillende scenario's afgewogen. Thans wordt voorgesteld het "geen-spijt"scenario uit te voeren. Dit scenario past binnen de thans beschikbare middelen.

4. Motivering voorstel

De middelen die de provincie beschikbaar heeft voor de uitvoering van de waterbodemsanering, moeten binnen een bepaalde termijn (medio 2009) besteed worden. Dit betekent dat niet langer gewacht kan worden met het saneringsdeel van het integrale plan. Daarnaast is er een aantal maatregelen uit het integrale plan te kiezen die in zijn geheel uitvoerbaar zijn en waar het waterschap aan de lat staat. Deze geselecteerde maatregelen zijn randvoorwaarden voor het gehele integrale plan. Het is echter wel zo dat er weinig zichtbaar, maar per onderdeel wel meetbaar effect van het uitvoeren van deze maatregelen mag worden verwacht. Binnen de financiële kaders zijn dit de meest zinvolle onderdelen die op dit moment uitgevoerd kunnen worden.

Naast de waterbodemsanering worden de volgende maatregelen uitgevoerd: optimaliseren peilbeheer, afleiden kwelsloot, defosfateren inlaatwater, helofytenfilter bij de inlaat, vispasseerbaar maken gemaal Kralingse plas.

5. Gevolgen/consequenties

Financieel

Bij een eerdere raming is er van uitgegaan dat voor het totale pakket aan maatregelen inclusief sanering ongeveer € 10,5 miljoen nodig zou zijn, waarvan € 9 miljoen voor de waterbodemsanering en € 1,5 miljoen voor het integrale plan. Bij de uitwerking van de verschillende onderdelen blijken de kosten voor de waterbodemsanering, in de sobere variant, lager uit te vallen, namelijk € 4,7 miljoen, terwijl de kosten voor het integrale plan hoger geraamd worden, namelijk € 5,8 miljoen. De totale kosten komen overeen met de raming maar de verdeling ervan tussen de verschillende onderdelen is verschillend.

Voor het uitvoeren van de waterbodemsanering is voldoende geld beschikbaar, maar voor het integrale plan is er nog niet voldoende dekking, het tekort bedraagt circa 3,3 miljoen.

Wanneer de gemeente en deelgemeente vasthouden aan de duurere tussenvariant (3) zullen de meerkosten hiervan door hen gedragen moeten worden. Hierover moeten voor de aanbesteding reeds duidelijke afspraken gemaakt worden.

De kosten voor het uitvoeren van het "geen-spijt" scenario zoals hierboven beschreven inclusief de waterbodemsanering, bedragen voor HHSK circa € 1,2 miljoen. In de meerjarenbegroting is € 2,5 opgenomen voor de voorbereiding en uitvoering van het integrale plan Kralingse plas inclusief de waterbodemsanering.

Over een bijdrage van andere partijen aan de uitvoering van de overige onderdelen van het integrale plan wordt nog overleg gevoerd en ook worden subsidieaanvragen ingediend. Later dit jaar zal een uitgewerkt voorstel hierover aan uw vergadering worden voorgelegd.

Personeel

Voor verschillende onderdelen van de voorbereiding en uitvoering van de waterbodemsanering worden externe adviesbureaus ingeschakeld. Deze werkzaamheden hebben betrekking op het opstellen van het bestek voor de waterbodemsanering Kralingse Plas inclusief de aanbesteding ervan en de technische en milieukundige begeleiding van de uitvoering van het werk. Daarnaast wordt nog gekeken op welke wijze de projectleiding ingevuld kan worden.

Voor de verschillende onderdelen van het integrale plan zal een technische uitwerking uitgewerkt moeten worden, voor deze specialistische werkzaamheden worden externe adviesbureau's ingeschakeld

Juridisch/Risico's

Met een afbreukrisico voor de uitvoering van dit integrale plan en de waterbodemsanering moet rekening worden gehouden: met de provincie Zuid-Holland is nog geen formele overeenstemming over de financiering van de waterbodemsanering, in de vorm van een beschikking. Als geen overeenstemming over de verrekening van de saneringsuitgaven kan worden bereikt zal HHSK de uitvoering van de waterbodemsanering en het integrale plan heroverwegen.

6. Aspecten voor de omgeving, communicatie en wijze van publiceren

Omdat de Kralingse plas in het stedelijk gebied van Rotterdam ligt en er een aanzienlijk aantal mensen per jaar op en rond de plas en in het bos recreëren, 3 miljoen bezoekers, is er voor de waterbodemsanering een communicatieplan opgesteld. Dit plan is in de werkgroep met de provincie en deelgemeente besproken. Dit plan is geënt op de communicatie waarmee in het project Bergse Plassen ervaring is opgedaan.

7. Verdere aanpak, procedure, planning

Volgens de Wbb-procedure moet het saneringsplan ter goedkeuring aan de provincie voorgelegd worden. De provincie geeft daarop een beschikking af. Om de voorbereiding geen vertraging op te laten lopen wordt in april 2008 deze beschikking aan de provincie gevraagd. De verschillende onderdelen van het integrale plan moeten nog nader uitgewerkt moeten worden voor zover deze niet gelijk met de waterbodemsanering op lopen. Na de uitwerking zal elke onderdeel of combinaties ervan ter goedkeuring worden voorgelegd aan de besturen.

Omdat de waterbodemsanering medio 2009 afgerond moet worden zullen de voorbereidingen voor de uitvoering zo snel mogelijk starten. Daarnaast zullen de andere maatregelen van het integrale plan technisch verder uitgewerkt worden opdat deze daarna uitgevoerd kunnen worden.

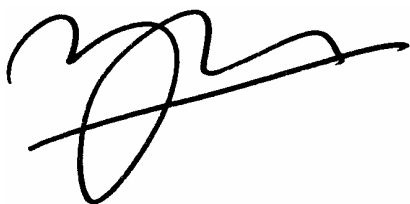
8. Evaluatie

Tegelijk met het uitwerken van de verschillende onderdelen van het integrale plan zal er per onderdeel bepaald worden op welke wijze deze gemonitord worden om te bepalen of ze tot het gewenste resultaat leiden. Hiervoor zal voor zo ver dat nodig is in aanvulling op de reguliere metingen die reeds in de Kralingse Plas worden uitgevoerd, een apart monitoringsprogramma opgesteld worden hetgeen vergelijkbaar met dat in de Bergse Plassen.

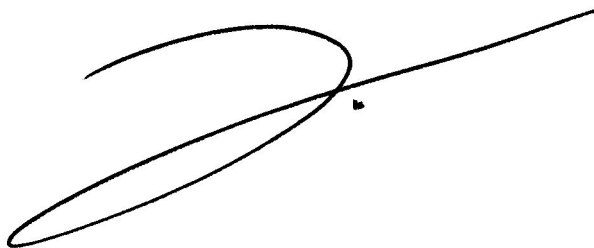
Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris-directeur,

dijkgraaf,

M.J.H. van Kuijk

mr. J.H. Oosters